

Biogas og leverandøraftaler

Anders Andersen
Udviklingschef MBA
Afdeling for Udvikling & Energi
aa@spiras.dk
Tlf. 23282471

Tidens krav til virksomheder

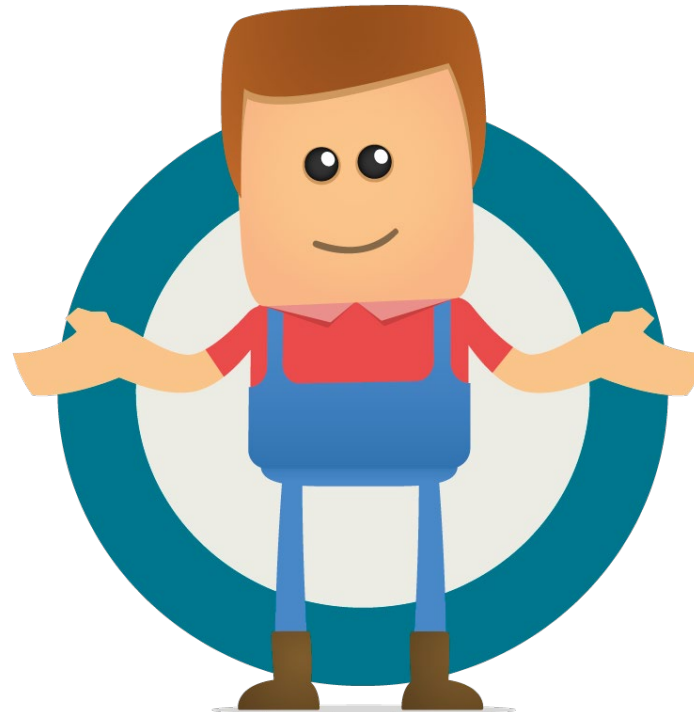
ESG

Klimaregnskab

CO2-afgift

EU-taksonomi

Bæredygtighed

Dobbelt-tælling?

Specialrådgivere på biogasaftaler

Morten Haahr Jensen
Juridisk specialkonsulent
Tlf. 3092 1739
mhj@seges.dk

Torkild Birkmose
Landskonsulent
Tlf. 30313977
tsb@seges.dk

Anders Andersen
Udviklingschef
Tlf. 23282471
aa@spiras.dk

Lars Villadsgaard Toft
Bioøkonomichef
Tlf. 24918876
lato@seges.dk

Heinrich Lüllau
Driftsøkonomikonsulent
Tlf. 61225734
hfl@spiras.dk

Specialkompetencer:

Jura
Aftaler

Gødning
Næringsstoffer
Biomasser
Miljøpåvirkning

Projektledelse
Forretning
Koordinering
Forhandlinger

Klimaværdier,
oprindelsesgarantier
(certifikater),
indberetninger

Økonomi
Økologi
Gødning

+ samarbejde med lokale DLBR-rådgivere

Team Biogas i Spiras

Torben Viuf
Planteavlskonsulent
tv@spiras.dk
Tlf. 24248826

Lars Schmidt
Afdelingschef
las@spiras.dk
Tlf. 20133325

Helge Lund
Planteavlskonsulent
hlu@spiras.dk
Tlf. 29117786

Heinrich Lüllau
Energi & projektrådgiver
hfl@spiras.dk
Tlf. 61225734

Lars Rafn
Advokat (L) / Afdelingschef
lar@spiras.dk
Tlf. 20442018

Melanie Ejsing
Planteavlskonsulent
mej@spiras.dk
Tlf. 23455417

Claus Bech Jensen
Afdelingschef Virksomhedsøkonomi
cbj@spiras.dk
Tlf. 21679748

Anders Andersen
Udviklingschef Energi
aa@spiras.dk
Tlf. 23282471

Jens Good
Planteavlskonsulent
jcg@spiras.dk
Tlf. 21257492

Helge Lorenzen
Freelance rådgiver

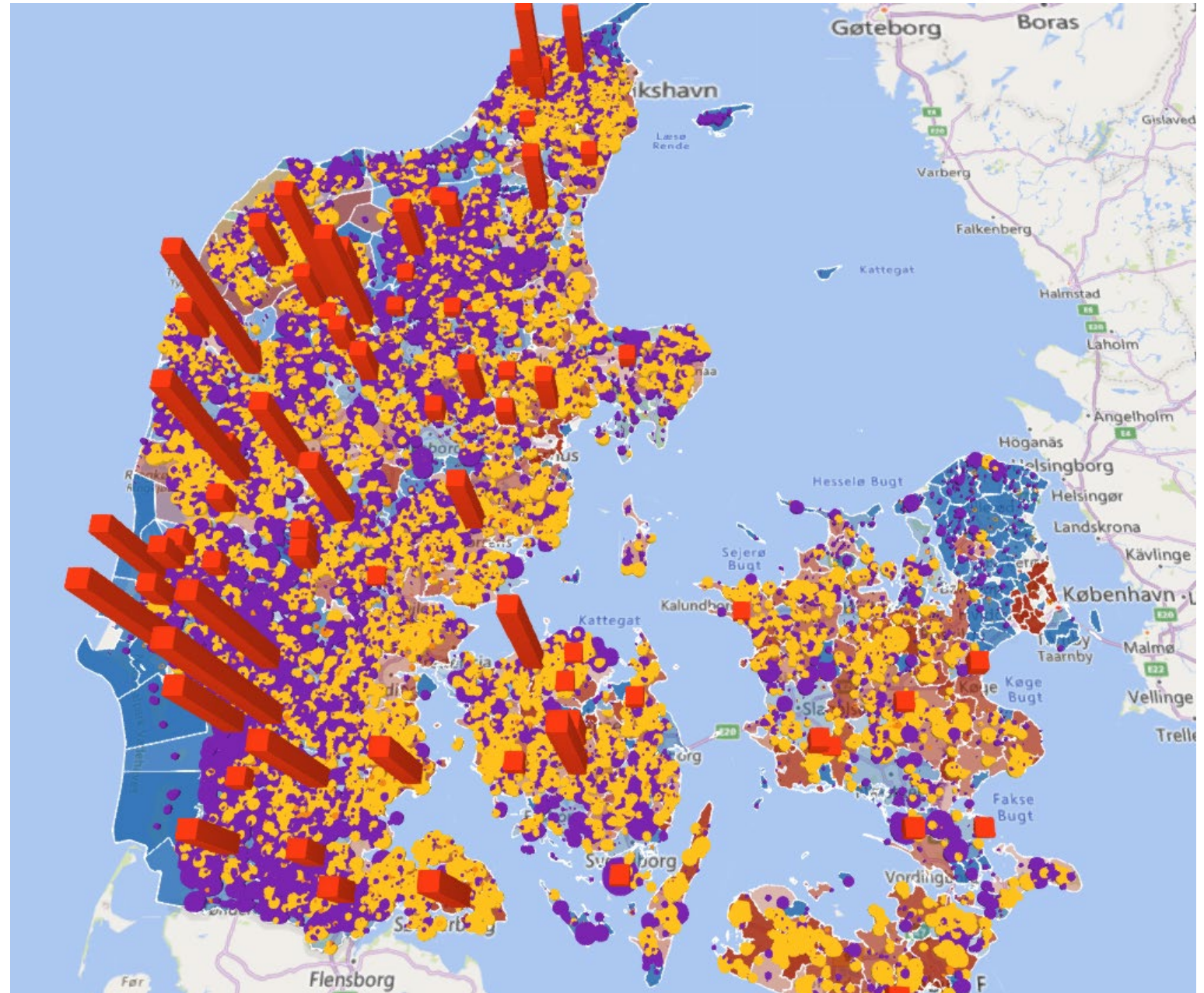
spiras

- I tæt samspil med specialviden i SEGES Innovation

Husdyrgødning og biogasanlæg

- Lilla er kvæg
- Gul er gris

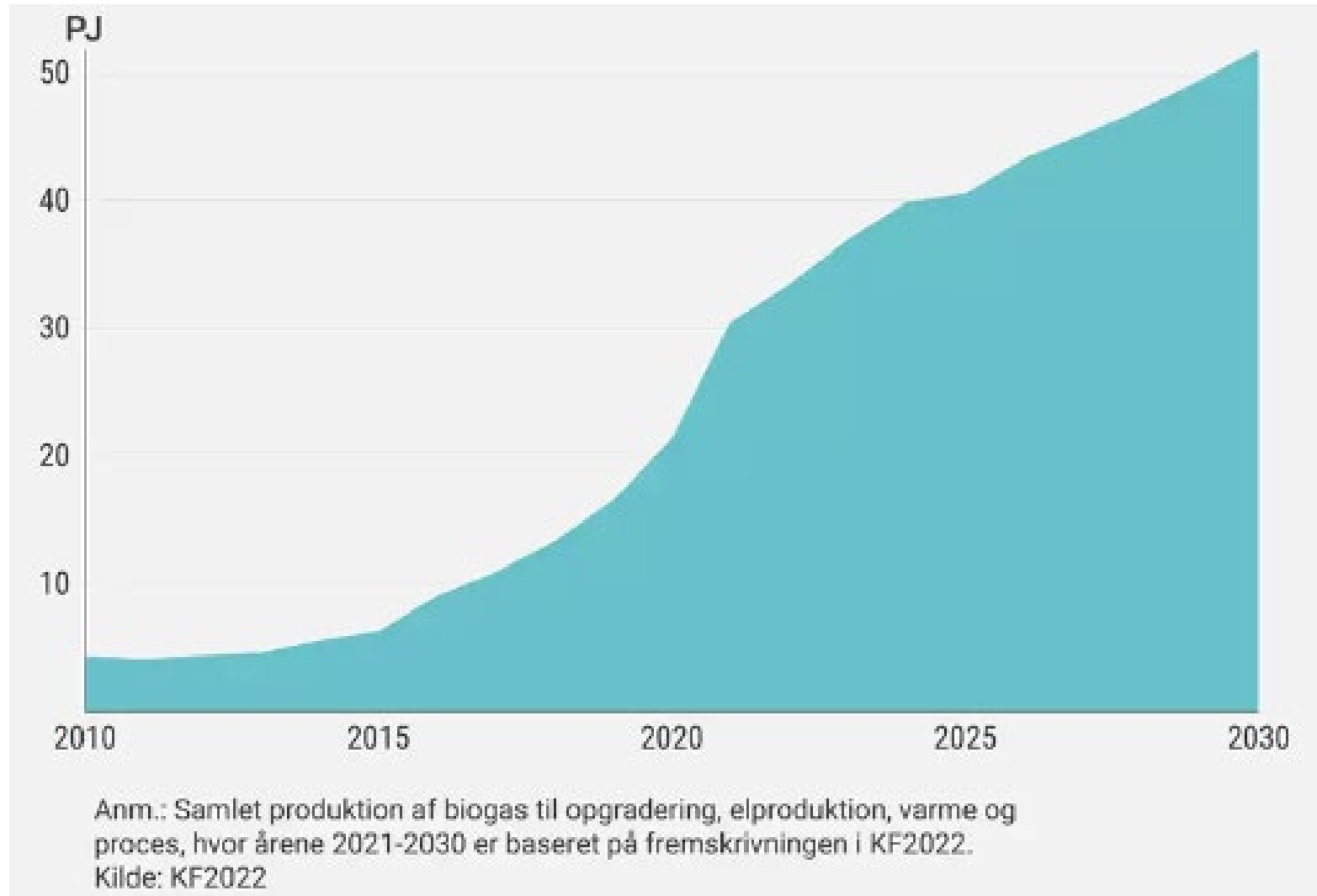
Opgørelse 2022:	
Husdyrgødning i alt	43.028.784 ton
Afgasset i biogas	11.517.437 ton
% til biogas	27%

Datagrundlag:

- CHR data omregnet til tons husdyrgødning. Et prik der hvor dyrene står
- Biogasanlægs indberetning af indvejet husdyrgødning til Landbrugsstyrelsen 2022

Biogasudbygning

Ejerskab, forretning og risiko

100% landmandsejet

Biogasanlæg er som maskinstation
– husdyr ejer output

Længere kontrakt mellem biogasanlæg og husdyrproducent + markedsregulering

Længere kontrakt mellem biogasanlæg og husdyrproducent

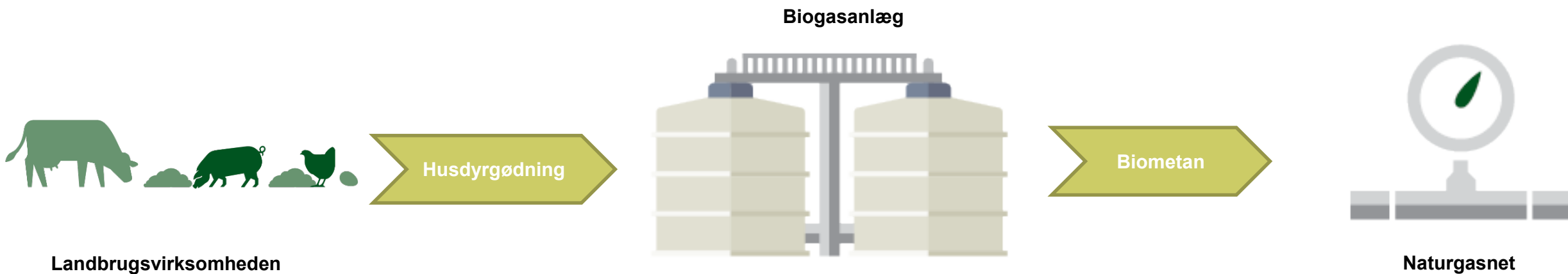
Leverandør u. binding

spiras

Værdikæde - husdyrgødning til grøn energi

Beskrivelse af værdikæden og klimaeffekt

Klimaeffekt

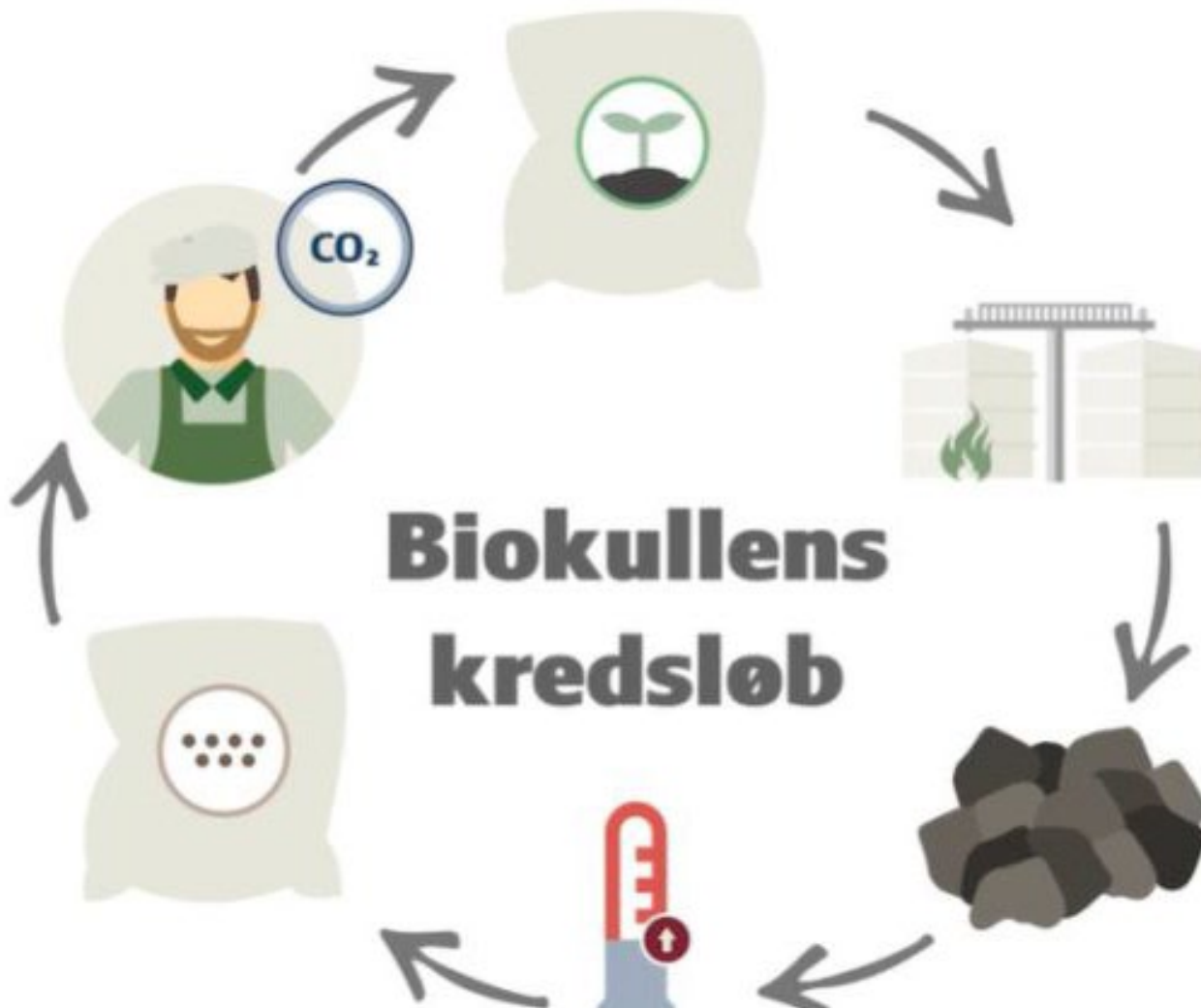
Reduceret metan-emission fra stald og lager

Klimaeffekt

Erstatter forbrug af fossile energikilder

Videre udvikling med pyrolyse

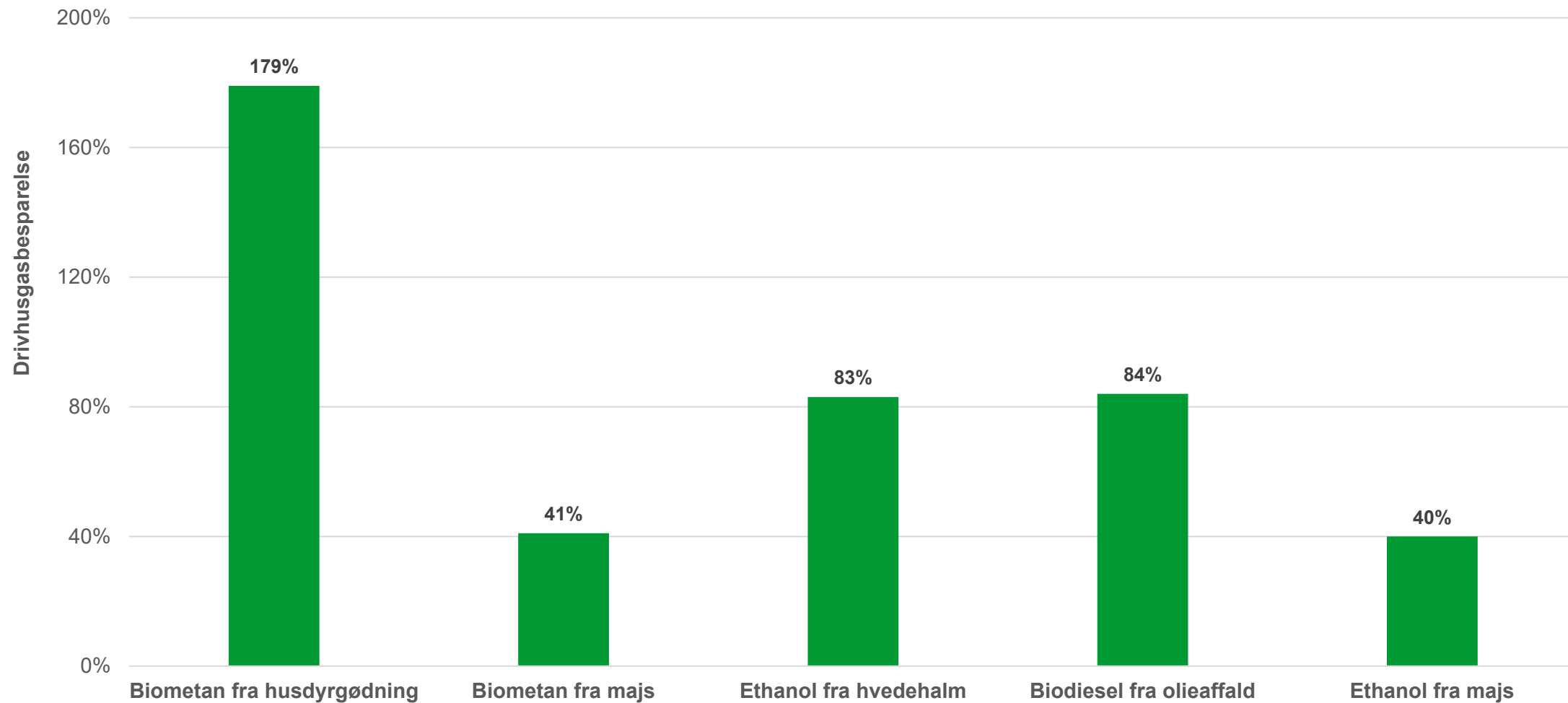
29. DECEMBER 2023 07:12

SKREVET AF: ANDERS ROSTGAARD

CIP Fonden: Biokul kan blive landbrugets svar på energisektorens vindeventyr

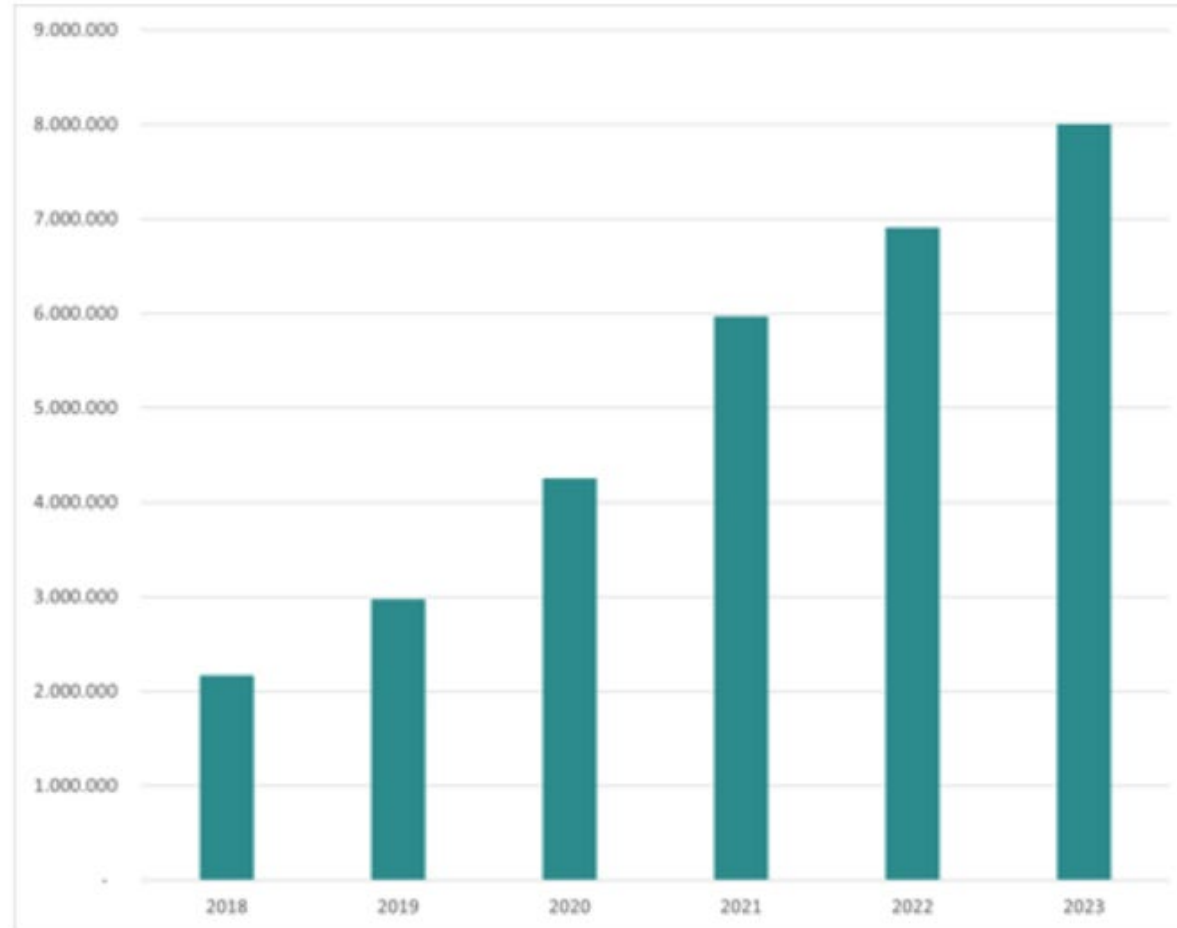

Drivhusgasbesparelse ved forskellige råvarer i biogas

Kilde: VEII-direktivet

Bioogascertifikater og udvikling

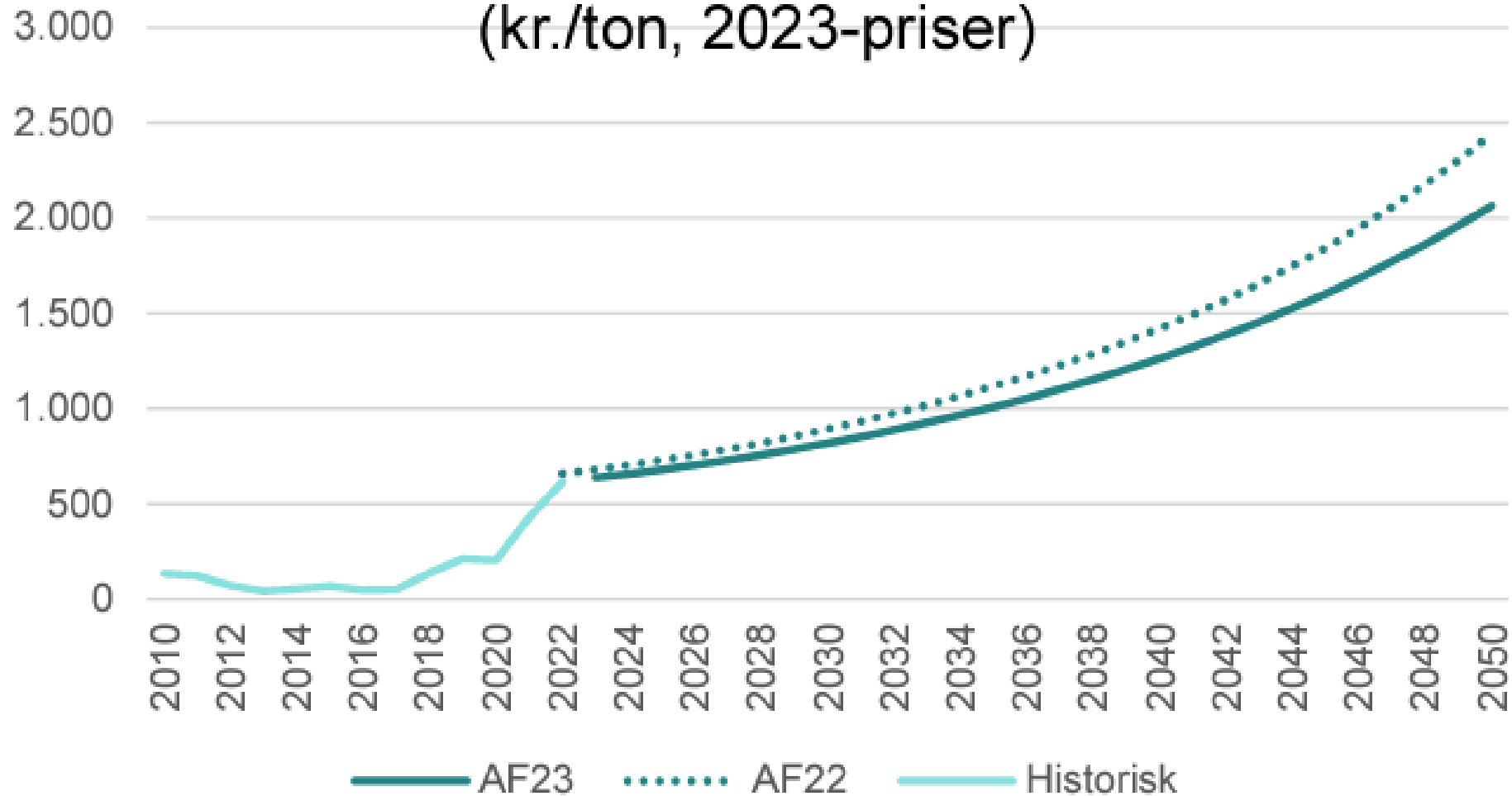

Kilde: Energinet

Antal udstedte certifikater/oprindelsesgarantier år for år. Statistikken er opdateret med data for udstedelser til og med d. 31 december 2023.

Hvert oprindelsesgaranti repræsenterer en mængde på 1 MWh, som Energinet hver måned udsteder til ejere af opgraderingsanlæg, der tilfører gas til gassystemet.

CO₂-kvotepris, sammenligning (kr./ton, 2023-priser)

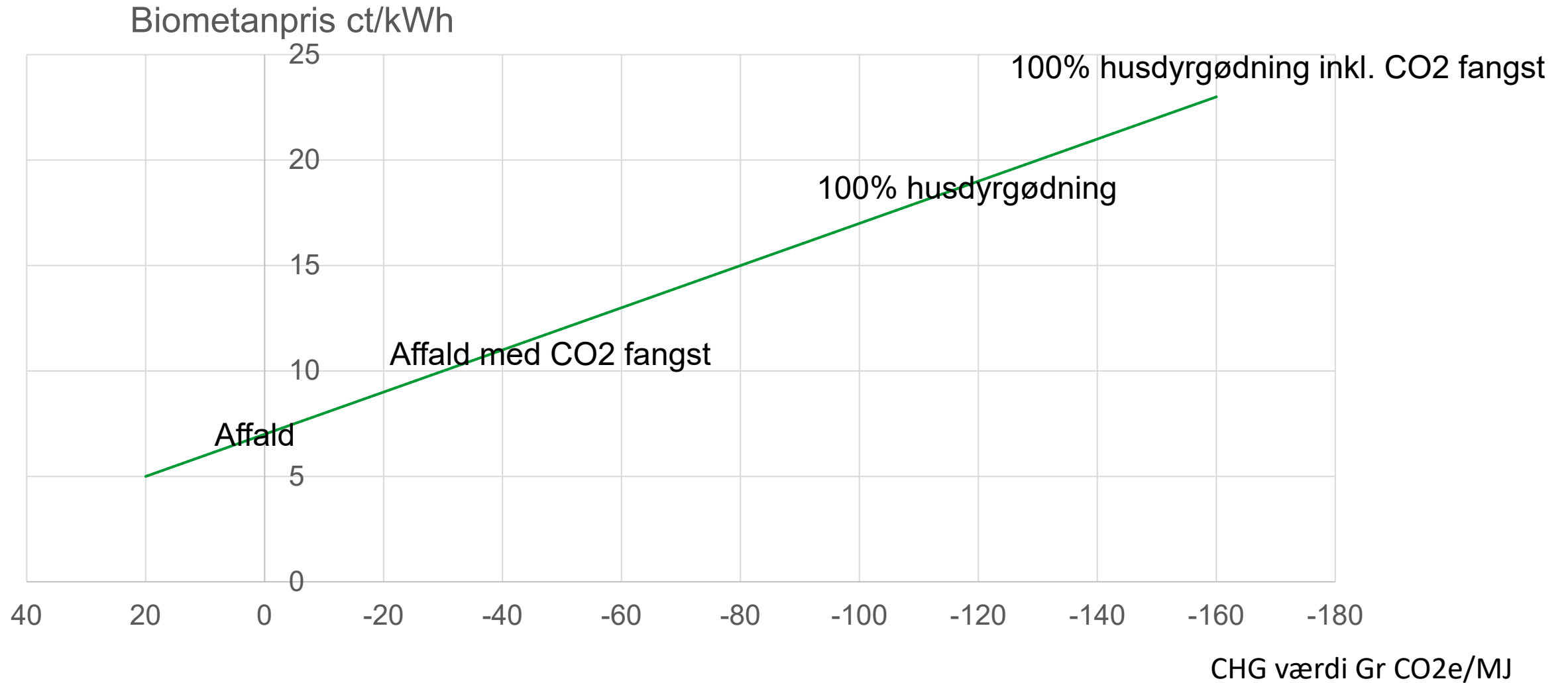

Figur 2: Sammenligning af CO₂-kvotepris i AF23 og AF22 samt historiske priser til og med 2022 (kr./ton, 2023-priser).

Reduktionskrav i tysk transport

Årstal	CO2-reduktion
2020	6,00
2021	6,00
2022	7,00
2023	8,00
2024	9,25
2025	10,50
2026	12,00
2027	14,50
2028	17,50
2029	21,00
2030	25,00

Biometan til Tyskland

Kilde: Agriportance okt. 2023

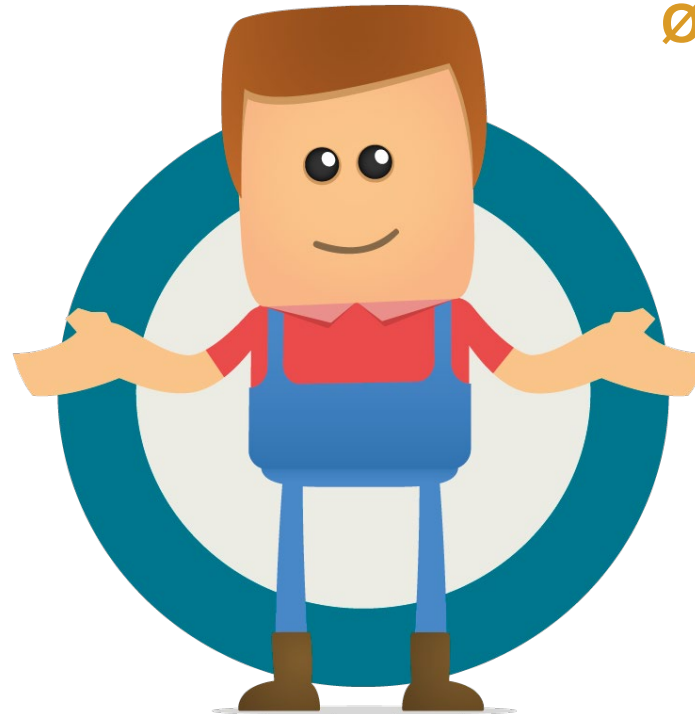
Landmænd som leverandør til biogas

Uddrag af emner og spørgsmål til overvejelse

Kontrakt, krav og binding?

Økonomi i leveranceforhold?

Tilpasninger på bedriften?

Forretning på hele værdikæden?

Hvad får jeg retur til mine marker?

Betydning på klimaregnskab?

6 vigtige temaer som bør indtænkes i aftaler

1. Betaling for certifikatværdier og aftale omkring ejerskab og fordeling af klimaværdier
2. Betaling ift. markedspriser på opnået udbytte ved leverance af brændsler & Biogen CO2
3. Krav om værdiregulering af returgylle ift. næringsstofindhold og tørstof
4. Sikring af arealer i tilfælde af fremtidige miljøskader forårsaget af returgødning
5. **Genforhandling** hvis væsentlige forudsætninger ændres
6. Jeg tror på styrken af leverandørforeninger – for begge parter

Ny regnemaskine – biomassers værdi i biogasanlæg

Indtastning

- Kvalitet af biomasse
- Gaspris
- Certifikatværdi
- Returgylle

Kan regne på husdyrgødning, halm, ensilage osv.

Stærkt værktøj til rådgivning, dialog og aftale mellem anlæg og landmænd

Værdioversigt kr/t	Biogasanlæg	Landmand
Gasværdi (metan)	406,3 dkr/t	
CO2-salgsværdi	0,0 dkr/t	
CO2-e afgiftværdi		0,0 dkr/t
Certifikatværdi	200,6 dkr/t	
Gødningsværdi - NPKS+Mg Biogas	-62,4 dkr/t	
Gødningsværdi - NPKS+Mg Landmand		41,8 dkr/t
Biomasse salgsværdi, fratrasket omkostninger		274,1 dkr/t
Samlet værdi	544,6 dkr/t	315,9 dkr/t

Hvad giver størst afkast på investering?

Jord

Jordleje	5.000
Jordskat	- 400
DB/ha	4.600
Jordpris	200.000
Forrentning	2,30%

Sol, Vind, Biogas
8% – 20% afkast

- **GreenFarm-løsning** på bedriften produktion af EL
2.000 - 20.000 m³ gylle pr. år
- **Biogasløsning ca. 150 t. ton** (fx 3-8 bedrifter går sammen og tilsluttes gasnettet)
- **Stort anlæg** – fx Agri Energy inkl. pyrolyse og biokul

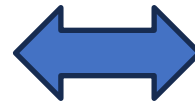
Tak for ordet

Anders Andersen
Udviklingschef MBA
Afdeling for Udvikling & Energi
aa@spiras.dk
Tlf. 23282471

Kvægkongres 27. februar 2024
Biogas og leverandøraftaler

Karl Jørgen Nielsen
Teamleder Biogas
kjn@planenergi.dk
mobil 30 604 603

HVEM ER PLANENERGI?

- 40 år gammelt rådgivende ingeniørfirma
- Ca. 55 medarbejdere
- Kontorer i:
  - Skørping
  - Aarhus
  - København
- Fjernvarme, energiplanlægning, varmepumper, sol og vind, biogas mv.

Biogas og myndighedsbehandling

- VVM, miljøgodkendelser, lokalplaner.....
- Sikkerhedsdokumentation
- Biogasrådgivning
  - Driftsrådgivning
  - Planlægning af nye anlæg
  - Biomasseplaner, leverandøraftaler
  - Design af anlæg
  - Indhente tilbud
  - Business Case beregninger
  - Rådgivning i byggefasen
  - Due diligence ifm. Køb og salg
  - Rådgivning i udenlandske projekter

The logo for PlanEnergi features the company name in a clean, sans-serif font. The 'E' in 'Energi' is notably larger and more prominent. A thick, green, curved underline is positioned beneath the text, starting from the left and ending in a rounded shape on the right.

Både biogasanlæg og landmænd har brug for aftaler, der tilgodeser et godt og langt samarbejde

Dagsorden

- Gasprisens udvikling
- Ejerskab
- Tørstof, bonus/straf model
- Kvalitet og gaspotentiale
- Modtager af afgasset biomasse
- Korte eller lange aftaler - hvor bundet er man?

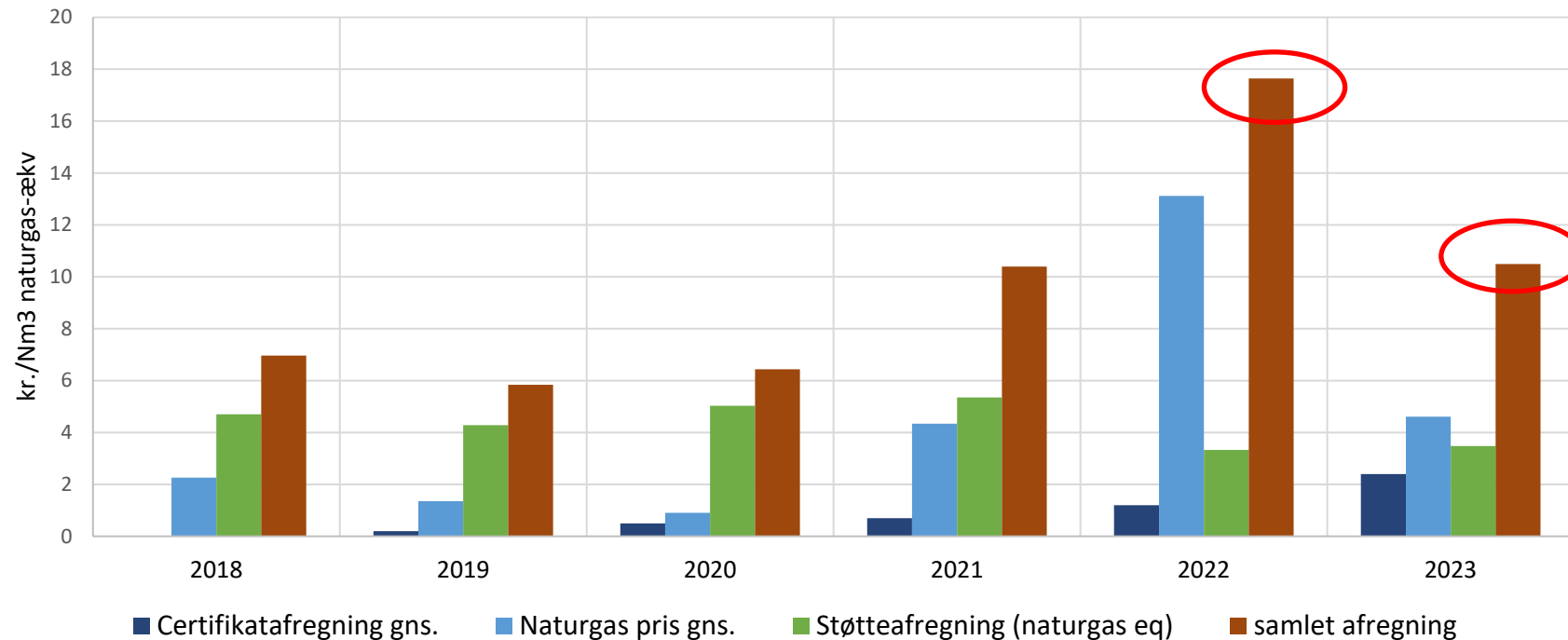

Gasprisens udvikling

Højeste gaspriser i 2022

- De anlæg investorer har købt, er anlæg med tilskud op til 20 år frem
- Nye projekter har intet eller væsentlig lavere tilskud
- Nye projekter ser ind i lavere gaspris, og støtte, men højere certifikatværdi
- Fra januar 2025 varsler EVIDA med nettarif betaling på ca. 20 - 30 øre/Nm³ metan

Gasafregning v. biogasanlæg med støtte

Kilde: PlanEnergi. Betalingsevne hos biogasanlæg 2018- medio 2023. Der tages forbehold for at nogle anlæg har fastlåste aftaler på salg af gas.

Eksempler på ejerskaber

Landmandsejet anlæg

- Indtægter til leverandør - primært via ejerskab
- Landmænds interesse for at investere i anlæg er forskellig, og det har indflydelse på leverandøraftalen

Delvis landmandsejet

- Indtægter til leverandør - via ejerskab og lev. aftale
- Begrænset mulighed for investering, og derfor større indtægt via leverandøraftale

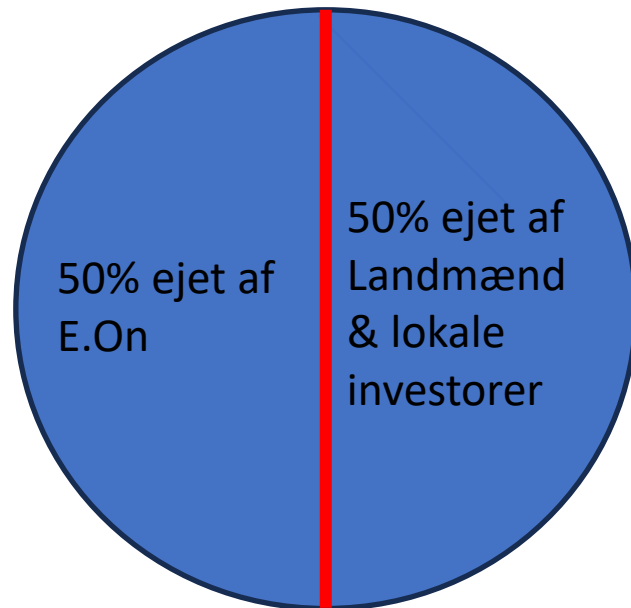
Primært investor ejet

- Indtægter til leverandør - via leverandøraftale
- Ikke mulighed for afkast som medejer - alene indtægt via leverandøraftale

Greenlab Skive Biogas

Opstart 2019, 500.000 tons biomasse

Øko og konventionel

Leverandøraftaler ved start:

- Ikke betaling for gylle
- 30 kr./tons dybstrøelse afhentet.
- Afgasset biomasse leveret retur UB
- Samme mængde næringsstoffer retur
- Tørstof bonus ordning

Tilpasninger

- Forbedret tørstof bonus ordning – bedre mulighed for tørstofbonus

Udbetalt bonus i 2021 og 2022 til leverandører ud fra "gode år" og forud for overskud til ejerkredsen

Eksempler på tørstof bonus ordning

Ældre model

Tørstof [%]	Kvæg [kr./tons]	Slagtesvin [kr./tons]
12,0	10,50	
11,5 – 11,9	9,75	
11,0 – 11,4	9	
10,5 – 10,9	7,5	
10,0 – 10,4	6	
9,5 – 9,9	4,5	
9,0 – 9,4	3	10
8,5 – 8,9	1,5	9
8,0 – 8,4	0	8
7,5 – 7,9	0	6
7,0 – 7,4	0	4
6,5 – 6,9	-1,5	2
6,0 – 6,4	-3	0
5,5 – 5,9	-4,5	0
5,0 – 5,4	-6	0
4,5 – 4,9	-7,5	-2
4,0 – 4,4	-9	-4
3,5 – 3,9	-10,5	-6
3,0 – 3,4	-12	-8

Nulpunkt før betaling fra biogas
Kvæg 7 - 8,5% ts

Ny model

Større incitament til at levere bedre gylle

TS - skala			
Tørstof	Tørstof	Kvæg	Slagtesvin
Nedre grænse [%]	Øvre grænse [%]	[kr./tons]	[kr./tons]
12,00	12,49	22,0	
11,50	11,99	20,0	
11,00	11,49	18,0	
10,50	10,99	16,0	
10,00	10,49	14,0	
9,50	9,99	12,0	
9,00	9,49	10,0	20
8,50	8,99	8,0	18
8,00	8,49	6,0	16
7,50	7,99	4,0	14
7,00	7,49	2,0	12
6,50	6,99	0,0	10
6,00	6,49	-2,0	8
5,50	5,99	-4,0	6
5,00	5,49	-6,0	4
4,50	4,99	-8,0	2
4,00	4,49	-10,0	-0
3,50	3,99	-12,0	-2
3,00	3,49	-14,0	-4

Nulpunkt før betaling fra biogas
Kvæg 6,5 – 7,0% ts

Kvaliteten af biomassen

Kvæggylle har et potentiale på ca. 13-15 m³ metan pr. tons

Kvæggylle uden sand, eller efter sandseparation

Biomasse	Tørstof [%]	VS [%]	Gasudbytte Nm ³ CH ₄ / kg VS	Gasudbytte Nm ³ CH ₄ / ton biomasse
Kvæggylle	8	6	0,25	15
Svinegylle	5	4	0,35	15
Dybstrøelse	30	24	0,27	65
Energiafgrøder	31	29	0,33	96
Øvrige afgrøderester	30	29	0,32	92
Halm	84	80	0,29	228
Industriaffald	22	20	0,45	90
KOD	23	20	0,43	84

Mange fremmedlegemer i dybstrøelse

Vilkår:

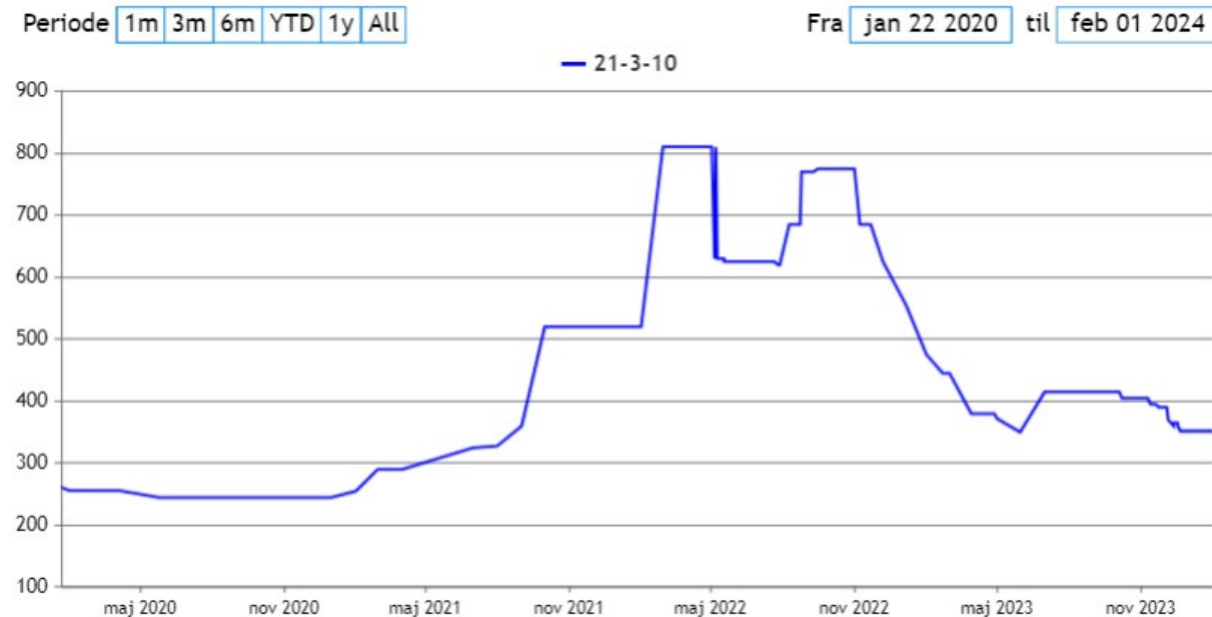
- Trekantkørsel – betaling?
- Fremmedlegemer – hvem betaler?
- Våd dybstrøelse – afvises det?

Afsætning af afgasset biomasse

- **2021** Lav efterspørgsel på afgasset biomasse.
  - Der var "ingen" ledige tanke i området
- **2022** Høj efterspørgsel på afgasset biomasse i nærområdet.
  - Pludselig var der mange lagertanke og stor efterspørgsel.
  - Årsag: Gødningsprisen var steget!

Svært for biogasanlæg med dag til dag aftaler

Ny lagertank kræver lange aftaler.

Kilde: Kornbasen.dk, udvikling i gødningspriser jan. 2020 til feb. 2024

Kvaliteten af afgasset biomasse

Indfødnig på op til ca. 18% tørstof = 8-9% tørstof i den afgassede biomasse

- Ekstra knusning af tørstof undervejs i anlægget
- Skruepressere til at fjerne grove tørstof partikler
- Dekantere til ekstra tørstof reduktion.
- Genudrødning af fibre
- Mulighed for "designergylle" i en vis udstrækning.

Skruepresser opstilling

Disruptor opstilling
www.vogelsang.info

Slangeudlagt afgasset biomasse

Korte aftaler op til 5 år

- Finansiering 🇩🇪
- Ofte dårligere vilkår for leverandør og mindre eller ingen bonus 🇩🇪
- Ingen eller lavere betaling for husdyrgødning 🇩🇪
- Ofte ikke medejer på kort aftale 🇩🇪

Fordelen er en kort binding på kontrakt og mulighed for at genoverveje 🇩🇪

Lange aftaler typisk 10 år

- Finansiering 🇩🇪
- Medejer fra start 🇩🇪
- Tørstofgevinst og evt. bonus ved høj gaspris / højt afkast 🇩🇪
- Bundet på relativ lang kontrakt 🇩🇪

Typisk ophører kontrakten:

- Hvis produktionen lukker, ved salg, bortforpagtning, konkurs, dødsfald mm.

Forhandling undervejs: Næringsstofindhold, kvalitet, ændrede rammevilkår, CO₂ osv.

Opsamling

- Leverandøraftaler vil være forskellige
- Ejerreds og leverandør er afhængige af hinanden
- Biogasanlæg er høj investering, og ofte kan landmænd ikke alene løfte investeringerne
- Bedre vilkår for leverandør med lange aftaler
- Energiproduktion er et volatilt område, svært at tage højde for alt i aftalerne

Tak for opmærksomheden

